

Муниципальное общеобразовательное учреждение
«Кастахтинская основная общеобразовательная школа»

РАССМОТРЕНО
Методический совет
МОУ «Кастахтинская
ООШ»

Протокол № 1
От « 03 » августа 2013г

СОГЛАСОВАНО
Заместитель директора
по УВР МОУ «Кастахтинская
ООШ»

Мухоморова Т.В.
ФИО
«03» августа 2013г

УТВЕРЖДАЮ
Директор МОУ
«Кастахтинская ООШ»

Мухоморова Т.В.
ФИО
Приказ № 88
от « 05 » августа 2013г

Рабочая программа

по алтайскому языку
для 8 класса
уровень: общеобразовательный

Учитель: Добровольская Наталья Николаевна
Квалификационная категория БКК
Рабочая программа составлена на основе примерной
государственной
программы по алтайскому языку V-IX класса (Суразакова
Н.Н., 1996)

2013г

Муниципальное общеобразовательное учреждение
«Кастахтинская основная общеобразовательная школа»

РАССМОТРЕНО
Методический совет
МОУ «Кастахтинская
ООШ»

Протокол № _____
От «_____» _____ 2013г

СОГЛАСОВАНО
Заместитель директора
по УВР МОУ «Кастахтинская
ООШ»

_____/_____
ФИО
«_____» _____ 2013г

УТВЕРЖДАЮ
Директор МОУ
«Кастахтинская ООШ»

_____/_____
ФИО
Приказ № _____
от «_____» _____ 2013г

Рабочая программа

по алтайскому языку
для 8 класса
уровень: общеобразовательный

Учитель: Добровольская Наталья Николаевна

Квалификационная категория _____

Рабочая программа составлена на основе примерной
государственной

программы по алтайскому языку V-IX классы (Суразакова
Н.Н., 1996)

Жартамал бичик

Алтай тилдин программазы «Алтай республиканын национальный школдорынын концепциязыла» башкарынып тургузылган. Программанын методикала колбулу бөлүктери («Куучын-эрмектин культуразы», «Колбулу куучын-эрмек», кажы ла класстын учында уренчиктер «...кандый билгирлу болоры, нени эдип билери ле кандый таскамалду болоры» о.б.) педагогика ла психология билимдердин јаны једимдерине ле текши үредүлү алтай ла орус, өскө дө национальный орто школдордын ченемелине тайанып јарталган. Алтай тилдин теорияла колбулу сурактарын јартаарында шинжүлү билим иштер ајаруга база алынган.

Кажы ла класста быжулаар ла толо јартагадый, кожолта эткедий учуралдар программада чолмондорло коргузилген. Андый јетирулер төрөл тилдин теориязыла колбулу сурактарды ла практический учурлу сурактарды теренжиде ле бүткүлинче билип аларын јеткилдеер.

Төрөл тилин балдар јыл туркунына үренип, кандый билгирлү болоры, нени эдип билери ле кандый таскамалду болоры программада база јарталган – андый бөлүк кажи ла класстын программазынын учында бар.

Төрөл тилдин учуры. Төрөл тилине үредеринин амадузы ла бүдүретен задачалары. Алтай национальный орто школдо алтай тилдин ээчий-деечий тургузылган бүткүл курстын – V-IX класстарда үренип јат.

Төрөл алтай тил текши орто үредү аларына, баланы өскүрип таскадарына јетирип турган камааныла, өскө гуманитарный предметтер ортодо, база бир учурлу јерде туруп јат.

Алтай Республиканын тил керегинде законы аайынча алтай тил республиканын государственной тили болгоны оны школдо үренеринин учурын кезем бийиктедет.

Алтай тил школдо үредүлү-таскадулу предмет болуп турганы – тилдин јон ортодогы учурыла колбулу. Бала төрөл тилдин болужыла јон ортодо колбу тудуп, бойы онын туружаачызы болот; үйелердин ченемелин, албатызынын түүкизин ле культуразын билип, онын төзбөчизи болуп өзөт.

Төрөл тил ажыра јайаандыкты ондогоныла кожо баланын сана-шүүлтези, эзими, сезими, куучын-эрмеги ле сөзлиги темигип јат.

Онын учун үредү баланын куучын-эрмегинин темигерин јеткилдеп, ого шүүнип сананарына, сезимдү ле ичкери көрүмдү болорына јединер аргалар төзөп, оны јоннын јүрүминде тен-тай туружарына белетеп јат. Ол аргалар анчада ла төрөл тилинин урокторы ла класстын тыштында өдөр өскө дө бүдүмдү иштер ажыра јединерин амадап, төрөл тилге үредерин бийик кеминде төзөп өткүрери – ойдин некелтези.

Кижини кижини эдип, тилин билер бичикчи эдип үредеринде ле таскадарында төрөл тилдин терен учуры оны үренеринин амадузин ла бүдүретен задачаларын база элбедип јат.

Төрөл тилдин предмединин төс функциязы (учуры) – үренчиктерди тилди билерине, керектү иш бүдүрер таскамалду болорына үредери. Онон улам төрөл тилдин курсынын коммуникативный ууламјылу эдер амаду туруп јат.

Коммуникативный ууламјынын амадузы – текши үредү аларына керектү аргаларды јеткилдеери, өскөртө айтса, үренчиктерге текши темигү ле тилине темигү берери:

- баланы шүүп сананарына сөс ажыра үредери, сөзлигин элбедери;
- сана-шүүлтезин, эзимин, ајарынкайын, бойын ла өскө улусты баалап ла тооп билерин тилдин ээжилери ле эп-аргалары ажыра темиктирери;
- балдар алтай тил ле орус эки (үч) тилди үренип турганын ајаруга алып, олардын нравственный кылык-јанына таскамал берери;
- төрөл тилдин грамматиказынын анылу кебер-бүдүмине ле үренип турган өскө тилдердин анылу башказын билерге үредери;
- тил керегинде билгири ле кычырыжы ажыра үренип текши үредүзинин кемин элбедери;

- үренерине керектү таскамалла жеткилдеери: бичикле иштеер, конспект тургузар; справочный литературала, сөзликтерле тузаланар, о.ö.;

- төрөл тилге үредеринин практический жанын тынытканыла коштой, үренчиктер тилдин теориязыла колбулу сурактарды, ээжилер ле определениелерди көгүске алынып, бек ле быжу билип аларына ла оныла тузаланып билерине үредери.

Үредү аларын коммуникативный ууламжылу эдери төрөл тилди үренер амадуны база быжулап жат.

Алтай тилине үредер төс амаду – үренчиктерге тил жанынын темигү берери:

- жастыра жок бичип, куучындап, кычырып билерине ле айдылган куучын-эрмекти чике ондоп угарына таскадар;

- төрөл тилиле жүрүмде, жон ортодо тузаланып билерине үредер.

Бу амадула алтай тиле школдо үренер курстын **куучын-эрмекти темиктирер ууламжызы тынып жат**. Оны аяруга алып, колбулу куучын-эрмек керегинде билери программада элбеде берилген.

Тилдин теорияла колбулу сурактарын программа иште тузаланарына ууландырып жат.

Колбулу куучын-эрмекке кирип турган теориянын сурактары:

-*куучын-эрмектин стилдери* (куучындар, нукалык, керектү бичиктин (деловой), публицистический, кееркедим);

-*куучын-эрмектин башка-башка бүдүмдери* (жартамалду, жетиру эткен, бойынын көрүм-шүүлтезин чыгара айткан (рассуждение), о.ö.);

-*тексттин темдектери* (шүүлтезиле бүткүл, учына чыгара айдылган: тургузылган бүдүми, шүүлтези канайда темиккени, эрмектер ортодогы колбузы, абзац).

Колбулу куучын-эрмекле өткүретен иштин учуры ла онын кеми база жарталган. Жыл туркунына колбулу куучын-эрмекле өткүретен иш кажи ла класстын программанын учында, «Колбулу куучын-эрмек» (связная речь) деп бөлүктө берилген. Оны программанын темаларыла кожо үренер, кезикте башка урок то алып өткүрер.

V-IX класстарда үренетен ээчий-деечий толо тургузылган (систематический) курс – баштамы школдын практический курсына төзөлгөлөнип, оны көндүктирип турган курс. Онын учун 5 класста, баштамы школдо үренгенине тайанып, жаны кандый билгир ле жетирулер берилери программада база көргүзилет, темдектезе: морфология, орфография, орфоэпия дегенин жартаары; куучын-эрмектин бөлүктөрүн, алдынан учурлу ла болушчы учурлу деп бөлири; орус тилге көрө, алтай тилде жарталгыш адалгышты жартап, же оныла жөпсинбей (кудулбай) турганы. Жүзүннин солумаларын катап көрөр тушта, суракту солумаларла таныжары: *кем? не?* деп сурактарды олор кижини, не-немени темдектеп турган сөстөргө (адалгыштарга) тургузып, мынан да озо тузаланган.

Куучын-эрмектин болуктерин ээчий-деечийинче ле толо VI – VII класстарда үренер, онын учун 5 класста катап көрүп, жаны жетирулерле быжулаганы морфологиянын өскө бөлүктөрүн, синтаксис ле пунктуацияны үренерине керектү болор.

Төрөл тилине үредеринде **предмет ичинде ле предметтер ортодо колбу өткүрери** ле ого тайанары анылу аяруда болор.

Кажы ла класста грамматиканын темаларын бой-бойыла колбоштырып, тундеп ле бириктирип үренери балдардын билгирин ле таскамалын теренжидер; олор грамматиканын кажы ла бөлүги бой-бойыла колбулу болгонын билип алар.

Төрөл тилди үренерин орус тилди үренериле бек колбоп өткүрери база аяруда. Бу колбу эки (үч) тилди үренерин јенилтетен база бир эп-арга болор. Орус ла алтай тилдин туней ле башка учуралдарын аяруга алганы үренчиктер орус тилдин эмезе төрөл тилдин урокторында билгенин база такып үренбес – бир тилди үренип билип алганыла, экинчи тилди үренер тушта тузаланар; төрөл тилинин анылу учуралдарынын камааныла орус тилде жастыралар этпезине аярынкай болор.

Алтай тилин төрөл литератураны үренериле колбооры база једимдү: тилдин учуралдарын жартаарга эмезе грамматикала ылгаарга керектү эрмектерди ле текстти кееркедим чүмдемелдерден алар. **Төрөл тилдин ле литературанын колбузы анчада ла**

колбу куучын-эрмекти темиктиреринде тыныыр: бу эки предметле 6ткүретен түней иштер бар (изложениелер, сочинениелер ле текстле иштеери, о.6.).

Алтай тилди үренер ээчий-деечий тургузылган бүткүл (систематический) курста үренетен материалды класстар сайын үредүчилердин ченемелинде жанжыккан аайынча ла бу предметке берилип турган частарга келиштире үлеген:

VIII класста – синтаксис ле пунктуация; колбулардын бүдүмдери, с6сколбу, эрмек; тегин эрмек; эки т6с члендү эрмектин т6с члендери; эрмектин эчени члендери; бир т6с члендү эрмектер; толо ло толо эмес эрмектер; с6с эрмек. Уурладылган эрмектер; аныланган члендү эрмектер; кычыру с6стү (с6сколбулу, эрмектү) ле кыйгылулар бар эрмектер; чик еле чике эмес куучын-эрмек; диалог, цитата.

Уренчиктердин алтай тилле планируемый једимдери.

Предметный једимдер	Метапредметный једимдер	Личностный једимдер
<p>1. јастыра јок бичип, куучындап, кычырып билерине ле айдылган куучын-эрмекти чике ондоп угарына таскадар;</p> <p>2. т6р6л тилиле јүрүмде, јон ортодо тузаланып билерине үредер.</p> <p>3. текст, онын тос темдектери, темазы ло тос шуултези.</p> <p>4. куучын-эрмектин стильдерин билери.</p> <p>5. кееркедим тексти чокым-јарт кычыраары.</p> <p>6. колбулу куучын-эрмек керегинде билери.</p> <p>7. тексттин темдектерин (шүүлтезиле бүткүл, учына чыгара айдылган: тургузылган бүдүми, шүүлтези канайда темиккени, эрмектер ортодогы колбузы, абзац) билери.</p>	<p>Регулятивный:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Уредучинин болужыла уроктын амадузын тургузар. - Уредучинин тургускан амадузын будурип билери. - Бойы эмезе нокорлори будурип јаткан эдилгени јартап айдып билери. <p>Познавательный:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Кажы ла класста грамматиканын темаларын бой-бойыла колбоштырып, тундеп ле бириктирип үренери балдардын билгирин ле таскамалын теренжидер; - омор грамматиканын кажы ла б6лүги бой-бойыла колбулу болгонын билип алары. - бир тилди үренип билип алганыла, экинчи тилди үренер тушта тузаланар; - т6р6л тилинин анылу учуралдарынын камааныла орус тилде јастыралар этпезине ајарынкай болор. <p>Коммуникативный:</p> <p>Текши уреду аларына керекту аргаларды јеткилдеери, оскорто айтса, уренчиктерге текши темигу ле тилине темигу берери:</p> <ul style="list-style-type: none"> - баланы шууп сананарына сос ажыра уредери, созлигин элбедери; - сана-шуултезин, эземин, ајарынкайын, бойын ла оско 	<p>1. Торол тиллин билери – кажы ла кижинин агару кереги деп, уренчиктер ондоп алар учурлу.</p> <p>2. т6р6л тилиле јүрүмде, јон ортодо тузаланып билерине үредер.</p> <p>3. алтай тилди уренерине јилбиркеери.</p> <p>4. Торолин, алтай тилин, культуразын, јандаган јанын суури, туужизин тооры.</p>

	<p>улусты баалап ла тооп билерин тилдин ээжилери ле эп-аргалары ажыра темиктирери;</p> <ul style="list-style-type: none">- балдар алтай тил ле орус эки (уч) тилди уренип турганын ајаруга алып, олордын нравственный кылык-јанына таскамал берери;- Торол тилдин грамматиказынын анылу кебер-будумине ле уренип турган оско тилдердин анылу башказын билерге уредери;- тил керегинде билгири ле кычырыжы ажыра уренчиктин текши уредузинин кемин элбедери;- уренерине керекту таскамалла јеткилдеери: бичикле иштеер, конспект тургузар; справочный литературала, созликтерле тузаланар.- төрөл тилге үредеринин практический јанын тынытканыла коштой, үренчиктер тилдин теориязыла колбулу сурактарды, ээжилер ле определениелерди көгүске алынып, бек ле быжу билип аларына ла оныла тузаланып билерине үредери.	
--	--	--

Уренер предметтин болуги (содержание учебного предмета)

№	Разделдер ле темалар	Канча час
	Отконин катап корори	6
1	Тил калыктын национальный культуразынын бир кебери	1
2	Бойы алдынан учурлу куучын – эрмектин болуктери. Уренгенин катап корори	1
3	Глагол. Эренис. Ылганаачы. Уренгенин катап корори	1
4	Лексика ла бузулбас сосколбулар	1
5	Куучын – эрмектин болушчы учурлу болуктери. Состин будуми ле будери	1
6	Таскаду иштер	1
	Синтаксис ле пунктуация	5
7	Сос ло сосколбу. Сосколбу ла эрмек	1
8	Сосколбуга бириккен состордин колбожор эп-аргазы	1
9	Сосколбуда ла эрмекте состордин турар аайы. Учур согулта	1
10	Табылу, суракту, јакару эрмектер.Кыйгылу эрмектер	1
11	Таскаду иштер. Уренгенин катап корори	1
	Тегин эрмек	1
12	Бир тос членду ле эки тос членду эрмектер. Кениткен ле кенитпеген эрмектер	1
	Эки тос членду эрмек	6
13	Баштаачы ла онын айдылары	1
14	Айдылаачы. Тегин глагол – айдылаачы	1
15	Колболу глагол – айдылаачы	1
16	Адылу колболу айдылаачы	1
17	Диктант «Борунин уйазы»	1
18	Јастыраларла иш. Таскаду иш	1
	Эрмектин эчени члендери	15
19	Толтыраачы. Чике ле косвенный толтыраачы	1
20	Јартаачы	1
21	Јомолто	1
22	Т.т. Текстке јуук бичиир изложение «Учурал»	1
23	Уренгенин быжулаары. Јастыраларла иш	1
24	Айалгалар. Јерин де ойин коргузер айалгалар	1
25	Шылтагын коргузер айалгалар	1
26	Амадузын коргузер айалгалар	1
27	Одотон аайын коргузер айалгалар	1
28	Кемин коргузер айалгалар	1
29	Таскаду иштер. Уренгенин быжулаары	1
30	Ченелте ишке белетенери. Уренгенин катап корори	1
31	Ченелте иш. Диктант.	1
32	Јастыраларла иш. Уренгениле таскаду иштер.	1
33	Т.т. Сочинение «Бистин јуртын улузы»	1
	Бир тос членду эрмектер	6
34	Јарт јузунду эрмектер	1
35	Јарты јок јузунду эрмектер	1
36	Јузуни јок эрмектер	1
37	Адалганду эрмектер	1
38	Толо ло толо эмес эрмектер	1
39	Т.т. Сана-шуултезин чыгара айдар сочинение «Менин Торолим»	1
	Укташ членду эрмектер	8
40	Укташ члендер керегинде јетиру	1
41	Укташ ла укташ эмес јартаачылар	1
42	Табышканду колбоочылар ажыра бириккен укташ члендер	1

43	Таскаду иштер. Уренгенин быжулаары	1
44	Укташ члендерди бириктирээчи состор	1
45	Таскаду иштер	1
46	Т.т. Изложение «Арина»	1
47	Уренгенин быжулаары. Жастыраларла иш	1
	Эрмектин аныланган члендери	10
48	Аныланганы керегинде жетиру	1
49	Жомолтолордин аныланары	1
50	Уренгенин быжулаары	1
51	Ченелте диктант «Жайалтанын ойгоры»	1
52	Жастыраларла иштеери. Таскаду иштер.	1
53	Толтыраачылардын аныланары	1
54	Чокымдап айдар айалгалардын аныланары	1
55	Жартап ла кожулып айдылган члендердин аныланары	1
56	Уренгенин быжулаары. Таскаду иштер	1
57	Уренгенин катап корори. Таскаду иштер	1
	Эрмектин члендериле колболышпай турган состор	4
58	Кычыру сос	1
59	Кириш состор. Кириш сосколбулар ла эрмектер	1
60	Сос – эрмектер	1
61	Уренгенин катап корори. Таскаду иштер	1
	Чике ле косвенный куучын-эрмек	9
62	Чике куучын-эрмек	1
63	Чике куучынду эрмекте токтой тужетен темдектер	1
64	Т.т. Жас. Куучын тургузары	1
65	Кубулталу (косвенный) куучын-эрмек	1
66	Диалог	1
67	Цитата. Цитатада туратан темдектер	1
68	Ченелте иш. Диктант «Ганыш эмес айылчылар»	1
69	Жастыраларла иш. Таскаду иштер.	1
70	Жыл туркунына уренгенин быжулаары	1
	итого	70

Уреду – тематический план

№	Разделдер ле темалар	Канча час	Ченелте иштин будуми	Ченелте иштер, тил темиктирер иштер
	Отконин катап корори	6		
1	Тил калыктын национальный культуразынын бир кебери	1		
2	Бойы алдынан учурлу куучын – эрмектин болуктери. Уренгенин катап корори	1		
3	Глагол. Эренис. Ылганаачы. Уренгенин катап корори	1		
4	Лексика ла бузулбас сосколбулар	1		
5	Куучын – эрмектин болушчы учурлу болуктери. Состин будуми ле будери	1		
6	Таскаду иштер	1		
	Синтаксис ле пунктуация	5		
7	Сос ло сосколбу. Сосколбу ла эрмек	1		
8	Сосколбуга бириккен состордин колбожор эп-аргазы	1		
9	Сосколбуда ла эрмекте состордин турар аайы. Учур согулта	1		
10	Табылу, суракту, жакару эрмектер.Кыйгылу эрмектер	1		

11	Таскаду иштер. Уренгенин катап корори	1		
	Тегин эрмек	1		
12	Бир тос членду ле эки тос членду эрмектер. Кениткен ле кенитпеген эрмектер	1		
	Эки тос членду эрмек	6		
13	Баштаачы ла онын айдылары	1		
14	Айдылаачы. Тегин глагол – айдылаачы	1		
15	Колболу глагол – айдылаачы	1		
16	Адылу колболу айдылаачы	1		
17	Диктант «Борунин уйазы»	1	Ченелте иш	Диктант «Борунин уйазы»
18	Жастыраларла иш. Таскаду иш	1		
	Эрмектин эчени члендери	15		
19	Толтыраачы. Чике ле косвенный толтыраачы	1		
20	Жартаачы	1		
21	Жомолто	1		
22	Т.т. Текстке жуук бичиир изложение «Учурал»	1	Тил темиктирер урок	Текстке жуук бичиир изложение «Учурал»
23	Уренгенин быжулаары. Жастыраларла иш	1		
24	Айалгалар. Јерин де ойин коргузер айалгалар	1		
25	Шылтагын коргузер айалгалар	1		
26	Амадузын коргузер айалгалар	1		
27	Одотон аайын коргузер айалгалар	1		
28	Кемин коргузер айалгалар	1		
29	Таскаду иштер. Уренгенин быжулаары	1		
30	Ченелте ишке белетенери. Уренгенин катап корори	1		
31	Ченелте иш. Жакылталу диктант.	1	Ченелте иш	Диктант «Јенес баскан јебрен Алтай»
32	Жастыраларла иш. Уренгениле таскаду иштер.	1		
33	Т.т. Сочинение «Бистин јуртын улузы»	1	Тил темиктирер урок	Сочинение «Бистин јуртын улузы»
	Бир тос членду эрмектер	6		
34	Жарт јузунду эрмектер	1		
35	Жарты јок јузунду эрмектер	1		
36	Јузуни јок эрмектер	1		
37	Адалганду эрмектер	1		
38	Толо ло толо эмес эрмектер	1		
39	Т.т. Сана-шуултезин чыгара айдар сочинение «Менин Торолим»	1	Тил темиктирер урок	Сана-шуултезин чыгара айдар сочинение «Менин Торолим»
	Укташ членду эрмектер	8		
40	Укташ члендер керегинде јетиру	1		
41	Укташ ла укташ эмес јартаачылар	1		
42	Табышканду колбоочылар ажыра бириккен укташ члендер	1		
43	Таскаду иштер. Уренгенин быжулаары	1		
44	Укташ члендерди бириктиреечи состор	1		
45	Таскаду иштер	1		
46	Т.т. Изложение «Арина»	1	Тил	Изложение

			темиктирер урок	«Арина»
47	Уренгенин быжулаары. Жастыраларла иш	1		
	Эрмектин аныланган члендери	10		
48	Аныланганы керегинде жетиру	1		
49	Жомолтолордин аныланары	1		
50	Уренгенин быжулаары	1		
51	Ченелте диктант «Жайалтанын ойгоры»	1	Ченелте иш	Диктант «Жайалтанын ойгоры»
52	Жастыраларла иштеери. Таскаду иштер.	1		
53	Толтыраачылардын аныланары	1		
54	Чокымдап айдар айалгалардын аныланары	1		
55	Жартап ла кожулып айдылган члендердин аныланары	1		
56	Уренгенин быжулаары. Таскаду иштер	1		
57	Уренгенин катап корори. Таскаду иштер	1		
	Эрмектин члендериле колболышпай турган состор	4		
58	Кычыру сос	1		
59	Кириш состор. Кириш сосколбулар ла эрмектер	1		
60	Сос – эрмектер	1		
61	Уренгенин катап корори. Таскаду иштер	1		
	Чике ле косвенный куучын-эрмек	9		
62	Чике куучын-эрмек	1		
63	Чике куучынду эрмекте токтой тужетен темдектер	1		
64	Т.т. Жас. Куучын тургузары	1		
65	Кубулталу (косвенный) куучын-эрмек	1		
66	Диалог	1		
67	Цитата. Цитатада туратан темдектер	1		
68	Ченелте иш. Диктант «Таныш эмес айылчылар»	1	Ченелте иш	Диктант «Таныш эмес айылчылар»
69	Жастыраларла иш. Таскаду иштер.	1		
70	Жыл туркунына уренгенин быжулаары	1		
	итого	70		

8-чи класста ченелте иш – 4час, тил темиктирер уроктор – 4 час, жаны тема жартаарына – 62 час

Нормативная база преподавания предмета

Рабочая программа по алтайскому языку составлена на основании следующих нормативно-правовых документов:

1. Федерального компонента государственного стандарта (основного общего образования) по алтайскому языку, утвержденного приказом Минобразования России от 05.03.2004г №1089
2. Законом Российской Федерации «Об образовании» (статья 7)
3. Регионального базисного учебного плана общеобразовательных учреждений от 05.08. 2011г №1078
4. Учебного плана МОУ «Кастахтинская ООШ» на 2013-2014 учебный год от 10.08.2013г. № 115 Р
5. Примерной (авторской) программы (основного общего образования) по алтайскому языку V-IX классы (Суразакова Н.Н., 1996)

Алтай тилле, онын методиказыла уредучи тузаланар бичиктер.

1. Программалар. Текши уредулу орто школдордын. Алтай тил. 5-9 класстар. Горно-Алтайск, 1996.
2. Алтай тил, 8-9 класс. Н.Н. Суразакова. Горно-Алтайск, 1997.
3. Алмадакова Н.Д. Алтай тилге бежинчи класста уредери. Горно-Алтайск, 2007.
4. Алмадакова Н.Д. Алтай тилди алтынчы класста уредери. Горно-Алтайск, 2009.
5. Тепуков Н.В. 8-9 класстардын «Алтай тил» деп бичигиле уредеринде башкарынатан ууламжылар. Горно-Алтайск, 2001.
6. Орсулова Т.Е. Алтай тиле таскадулардын жуунтызы (Морфология). Горно-Алтайск, 2005.
7. Алмадакова Н.Д. Состин будуми, состин будери, состин кебери. Горно-Алтайск, 2006.
8. Алтай тилле диктанттардын жуунтызы (5-9 класстарга). Горно-Алтайск, 1990.
9. Бидинов К.А. Куучын-эрмектин болуктерин уренери лет ил темиктирери (6-7 класс). Горно-Алтайск, 1994.
10. Алмадакова Колболу эрмек. Горно-Алтайск, 2004.

8-чи класстын учында уренчиктер ненин билип алары, ненин эдип билери, кандый таскамалду болоры

Орфографияла, орфоэпияла: жаантайын тузаланып турган состорди, орфограммаларды чын айдарын ла чын бичири.

Состин будумиле: башка-башка куучын-эрмектин болуктеринин состорин бичиир тушта лексический учурына, кожолталарынын учурына тайанары.

Лексика: эл-жоннын жадын-журумиле колбулу состордин учурын жартап, олокло чике тузаланары. Темдектеп алган состордин учурын жартаары, толковый созлик тургузарга ченежери.

Морфология: 5-7чи класстарда уренген куучын-эрмектин болуктерин, ололордын кеберлерин, эрмектеги учурын ылгап тузаланары; орфограммаларды танып, чын бичиирин билери. Созликле тузаланары.

Синтаксиле: уренген сосколбуларды чын тургузып тузаланары; башка-башка будумду эрмектерди ылгаштыары; эки тос членду ле бир тос членду эрмектерди тундеп, ололордын анылу башказын билери; уурладылган эрмектерди тузаланары ла токтой тужер темдектерин чын тургузары. Жайылган ла аныланган членду эрмектер тургузып тузаланары; алтай тилде баштаачы айдылаачыла толо жопсинбей турганын жартаары; куучын-эрмекте, сочинениеде цитатаны чын тузаланары; чике куучынды чике эмес эрмекле солыыры ла токтой тужер темдектерин чын тургузып бичири.

Чын бичириле: 5-7чи класстарда уренген орфограммалар бар состорди, эл-жоннын жадын-журумиле колбулу состорди чын бичири; орфографический созликле тузаланары.